



NOTAT

Dato: 12. januar 2011
Kontor: Kontrol- og Analyse-
kontoret
J.nr.: 10/23376
Sagsbeh.: GSN

Notat til Europaudvalget om afgivelse af indlæg i EU-domstolens forenede sager, C-411/10 og C-493/10, NS, m.fl.

1. Indledning

Court of Appeal of England and Wales (Storbritannien) og High Court of Ireland (Irland) har forelagt EU-domstolen et antal præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 343/2003 (Dublin-forordningen) om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet af en tredjelandstatsborger i en af medlemsstaterne.

Hovedspørgsmålet i begge sager omhandler fortolkningen af artikel 3, stk. 2, den såkaldte suverænitetets-klausul i Dublin-forordningen, hvorefter enhver medlemsstat kan behandle en asylansøgning, som den får forelagt af en tredjelandstatsborger, selv om behandlingen af ansøgningen ikke påhviler medlemsstaten efter kriterierne i Dublin-forordningen.

Det centrale spørgsmål i sagerne kan sammenfattes til, hvorvidt det skønsmæssige element, som er indeholdt i den såkaldte suverænitetetsklausul i Dublin-forordningens artikel 3, stk. 2, under visse omstændigheder vil kunne forpligte en overførende medlemsstat til at overtage behandlingen af en asylansøgning fra den ansvarlige medlemsstat.

2. Sagens faktiske omstændigheder

Sagsøger i den forelagte britiske sag er en mand med afghansk statsborgerskab, som har søgt asyl i Storbritannien. Sagsøgeren rejste fra Afghanistan til Storbritannien via flere lande, herunder Grækenland, hvor han blev anholdt og fik optaget fingeraftryk. Storbritannien anmodede efterfølgende Grækenland om at overtage den pågældende med henblik på at behandle asylansøgningen i medfør af Dublin-forordningen. Da de græske myndigheder ikke havde svaret inden udløbet af fristen i Dublin-forordningens artikel 18, stk. 1, ansås Grækenland for at have accepteret ansvaret i henhold til forordningen for behandlingen af den pågældendes asylansøgning.

Sagsøger anfægtede herefter afgørelsen om hans overførsel til Grækenland med den begrundelse, at overførslen til Grækenland ville tilsidesætte hans rettigheder i henhold til EMRK og EU-retten under henvisning til, at Grækenland har vedvarende alvorlige og syste-

matiske mangler i deres asylpraksis, som er til fare for den grundlæggende ret til at søge og få asyl.

Sagsøgerne i den forelagte irske sag er asylansøgere fra henholdsvis Algeriet, Afghanistan og Iran, der har søgt asyl i Irland. Alle har forinden indrejse i Irland været gennem Grækenland og i den forbindelse været anholdt for ulovlig indrejse af de græske myndigheder. Ingen af dem søgte asyl i Grækenland. Sagsøgerne modsætter sig overførsel til Grækenland i medfør af Dublin-forordningen, idet de gør gældende, at Grækenland har utilstrækkelige procedurer og betingelser for asylansøgere, det vil sige, at landet ikke overholder minimumsstandarder som fastsat i relevante EU-asylretsakter, og at Irland derfor har pligt til at udøve sit skøn i medfør af Dublin-forordningens artikel 3, stk. 2, og således påtage sig ansvaret for at behandle og afgøre deres asylansøgninger.

Sagerne rejser principielle spørgsmål om medlemsstaternes overførsel af asylansøgere til det ansvarlige EU-land for asylsagsbehandlingen i medfør af Dublin-forordningen. EU-domstolen har ikke hidtidig taget stilling til de i sagen forelagte fortolkningsspørgsmål.

3. Dansk praksis

Sagen er væsentlig, idet den vedrører fortolkningen af en asylretsakt, der uanset Danmarks forbehold, finder anvendelse i forholdet mellem Danmark og EU-landene, idet Danmark har indgået en parallelaftale herom. Sagens udfald vil således kunne få direkte betydning for dansk praksis.

Danmark følger de i Dublin-forordningen fastsatte kriterier med henblik på at fastlægge ansvaret for, hvilken medlemsstat der er den ansvarlige for behandlingen af asylsagen, og den danske praksis for overførsel og tilbageførsel til andre Dublin-medlemsstater følger således af Dublin-forordningen.

Afgørelser truffet i medfør af artikel 3, stk. 2, i Dublin-forordningen indeholder et skønsmæssigt element, idet bestemmelsen hjemler mulighed for, at en stat påtager sig at behandle en asylansøgning på trods af, at den efter en evaluering af forordningens kriterier ikke er ansvarlig herfor. Artikel 3, stk. 2, indeholder ingen kvalificering af de tilfælde, hvor en medlemsstat kan vælge at optage en sag til behandling, selvom den ikke er ansvarlig efter forordningens kriterier for ansvarsfastlæggelse.

Danmark har for så vidt angår sager vedrørende uledsagede mindreårige asylansøgere, hvor Grækenland efter kriterierne i Dublin-forordningen ellers ville være ansvarlig for behandlingen af asylsagen, den særlige praksis, at Danmark efter Dublin-forordningens artikel 3, stk. 2, behandler disse sager, idet Danmark finder, at der ved uledsagede mindreårige asylansøgere er tale om en særlig sårbar gruppe. Endvidere er Danmark særlig opmærksom på humanitære forhold i forbindelse med behandlingen af sager om familier med mindreårige børn, der vil kunne føre til, at asylsagen skal behandles i Danmark.

For så vidt angår sager vedrørende overførsel til Grækenland i medfør af Dublin-forordningen, der indbringes for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, suspenderer

Danmark en overførsel i medfør af Dublin-forordningen, såfremt der modtages underretning fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om, at der i en konkret sag er truffet beslutning efter Domstolens procesreglements artikel 39.

Såfremt der ikke modtages en underretning fra Menneskerettighedsdomstolen i en konkret sag om en artikel 39-beslutning, gennemføres en overførsel til Grækenland, såfremt Grækenland har accepteret at modtage den pågældende asylansøger (udtrykkeligt eller ved stilgende accept).

4. Regeringens retlige stillingtagen og sagens betydning for dansk ret

Da sagens udfald kan have betydning for overførsel af asylansøgere i medfør af Dublin-forordningen til andre medlemslande, navnlig Grækenland, som sagen omhandler, skal der fra dansk side afgives indlæg i sagen.

Der vil i sagen blive argumenteret for, at formålet med Dublin-forordningen – som en værnetingsregulering – er at fastlægge, hvilken medlemsstat, der er ansvarlig for asylansøgningen, og at udlændingemyndighederne ikke skal foretage en materiel vurdering af asylansøgningen, at der ved vedtagelsen af Dublin-forordningen er skabt en retlig formodning for, at medlemsstaterne ved anvendelsen af Dublin-forordningen overholder deres internationale forpligtelser, herunder charteret om grundlæggende rettigheder og Flygtningekonventionen af 28. juli 1951, jf. forordningens indledende betragtninger samt minimumstandarder som fastsat i relevant EU-asylretsakter.

Der vil desuden blive argumenteret for, at en medlemsstats pligt til at iagttage grundlæggende EU-rettigheder derfor som udgangspunkt må anses for at være opfyldt, når asylansøgere overføres til andre medlemsstater – uanset situationen i denne stat – medmindre der foreligger oplysninger, som i den pågældende sag konkret dokumenterer, at asylansøgeren ved overførsel til den ansvarlige medlemsstat vil være i risiko for dødsstraf eller for at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, eller i risiko for fra den ansvarlige medlemsstat at blive videresendt til et sådant land.

Herudover vil der blive argumenteret for, at artikel 3, stk. 2, i Dublin-forordningen ikke kan forpligte en medlemsstat til at behandle en asylansøgning, som den ikke er ansvarlig for efter de objektive kriterier i Dublin-forordningen, fordi den ansvarlige Dublin-medlemsstat ikke overholder de minimumstandarder, som fastsat i relevante EU-asylretsakter, samt at det forhold, at EU's charter om Grundlæggende Rettigheder, herunder charterets artikel 18 om asylret, er blevet retligt bindende på traktatniveau den 1. december 2009, ikke ændrer i det ovenfor anførte.

Sagen anses for væsentlig, og integrationsministeren vil derfor mundtlig orientere Europaudvalget om sagen, inden der afsiges dom.